

Środa na Okólniku

DROGI DO BACHA

Opieka artystyczna: as. dr Tomasz Pokrzywiński

8 | 2025, środa
godz. 19:00

Sala Koncertowa UMFC
ul. Okólnik 2, Warszawa

Niemal każdy z kompozytorów żyjących w ciągu trzech ostatnich stuleci w jakimś aspekcie oparł swoją twórczość na spuściźnie Johanna Sebastiana Bacha. Można by jednak postawić pytanie – skoro tak wielu twórców inspirowała muzyka tego geniusza, to skąd czerpał inspiracje on sam? Z odpowiedzią spieszy program dzisiejszego koncertu, prezentujący zarówno utwory Bacha, jak i dzieła jego poprzedników, których artystyczna działalność wywarła mniejszy lub większy wpływ na Mistrza.

Muzyczny wieczór otworzy Passacaglia g-moll Heinricha von Bibera. Utwór, będący zwieńczeniem cyklu piętnastu *Sonat misteryjnych*, jest prawdopodobnie jednym z pierwszych dzieł przeznaczonych na skrzypce solo. Passacaglia von Bibera to dzieło emocjonalne, mistyczne, ale i bardzo osobiste. Takimi samymi cechami, choć wyrażonymi w nieco inny sposób, charakteryzuje się motet Heinricha Schütza *Herr, auf dich traue ich*. Jest to jeden z dwudziestu dziewięciu utworów chóralnych, które weszły w skład cyklu *Geistliche Chormusik* – zbioru wybranych przez kompozytora motetów. Schütz zadedykował swoje dzieło miastu Lipsk oraz tamtejszemu *Thomanerchor*. Dyrektorem tego chóru pół wieku później został mianowany nie kto inny, jak Johann Sebastian Bach. Mistrz, piastując tę funkcję, nie ograniczał jednak swojej twórczości do dzieł chóralnych, czego dowodem jest chociażby Sonata G-dur BWV 1021 na skrzypce i basso continuo. Dzieło powstało ok. 1732 roku, a od zapomnienia ocalała je druga żona Mistrza – Anna Magdalena, która sporządziła kopię manuskryptu.

Muzyka w rodzinie Johanna Sebastiana Bacha zawsze miała ogromne znaczenie. Coraz częściej grywane są dzieła jego synów, jednak w cieniu wciąż pozostają najstarsi artyści rodu, m.in. Johann Bach – brat dziadka Johanna Sebastiana. Motet *Unser Leben ist ein Schatten* to jedna z trzech kompozycji jego autorstwa, które przetrwały próbę czasu. Budowa dzieła jest bardzo złożona – jej poszczególne fragmenty są muzycznie zróżnicowane, a warstwa słowna czerpie z tekstów biblijnych, ale i z niemieckojęzycznych pieśni i choraków. Co ciekawe, te same teksty wykorzystywał później Johann Sebastian Bach w swoich kompozycjach. Bywało jednak, że źródła inspiracji Johanna Sebastiana były o wiele bardziej rozległe niż pojedynczy tekst literacki czy utwór. Będąc jeszcze młodym organistą zatrudnionym w maleńkim Arnstadt, Bach dowiedział się o Dieterichu Buxtehudem – kompozytorze i organiście tworzącym w Lubece. Pragnąc poznać kunszt jego gry, Bach wybrał się pieszo do miasta oddalonego o niemal 400 kilometrów od Arnstadt. Choć pierwotnie

zakładał, że jego pobyt w Lubece potrwa niecały miesiąc, pozostał tam o wiele dłużej, ryzykując gniew swoich pracodawców – może to świadczyć o wielkim szacunku i podziwieniu, jaki budził w młodym geniuszu Dieterich Buxtehude.

Kompozycje, które wybrzmiały pod wspólnym tytułem *Drogi do Bacha*, pozwalają nie tylko lepiej zrozumieć muzykę samego Mistrza, ale i poznać twórczość jego poprzedników, którzy często bywają zapomniani i niedocenieni – tak jak Johann Rosenmüller czy Esaias Reusner. Na zakończenie triumfalnie wybrzmi bachowski motet *Lobet den Herrn, alle Heiden*, który stanowi symboliczny finał i cel dzisiejszej wędrówki śladami Mistrza z Eisenach.

Michał Szymański

PROGRAM

HEINRICH IGNAZ FRANZ BIBER (1644-1704)

Sonaty misteryjne

XVI. Passaglia g-moll

Agata Sapiecha skrzypce barokowe

HEINRICH SCHÜTZ (1585-1672)

Herr, auf dich traue ich SWV 377

Baroque Warsaw Voices
Robert Lawrence dyrygent

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)

Sonata G-dur BWV 1021

I. *Adagio*

II. *Vivace*

III. *Largo*

IV. *Presto*

Martyna Pastuszka skrzypce barokowe
Tomasz Pokrzywiński wiolonczela barokowa

JOHANN BACH (1604-1673)

Unser Leben ist ein Schatten

Baroque Warsaw Voices
Robert Lawrence dyrygent
Tomasz Pokrzywiński wiolonczela barokowa
Lilianna Stawarz pozytyw

JOHANN ROSENMÜLLER (1617-1684)

Sonatae a 2. 3. 4. è 5. *Stromenti da Arco & Altri*: Sonata Prima a 2

Martyna Pastuszka skrzypce barokowe

Anna Nowak-Pokrzywińska skrzypce barokowe

Tomasz Pokrzywiński wiolonczela barokowa

Lilianna Stawarz pozytyw

DIETERICH BUXTEHUDE (ok. 1637-1707)

Der Herr ist mit mir BuxWV 15

Baroque Warsaw Voices

Robert Lawrence dyrygent

Martyna Pastuszka skrzypce barokowe

Anna Nowak-Pokrzywińska skrzypce barokowe

Tomasz Pokrzywiński wiolonczela barokowa

Lilianna Stawarz pozytyw

ESAIAS REUSNER (1636-1679)

Musicalische Gesellschafts-Ergetzung: Suita a-moll

I. Sonata

II. Allemanda

III. Courant

IV. Sarabande

V. Gavotte

VI. Gigue

Martyna Pastuszka skrzypce barokowe

Anna Nowak-Pokrzywińska altówka barokowa

Łukasz Olechowski altówka barokowa

Tomasz Pokrzywiński wiolonczela barokowa

Lilianna Stawarz klawesyn

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)

Lobet den Herrn, alle Heiden BWV 230

Baroque Warsaw Voices

Robert Lawrence dyrygent

Martyna Pastuszka skrzypce barokowe

Anna Nowak-Pokrzywińska skrzypce barokowe

Łukasz Olechowski altówka barokowa

Tomasz Pokrzywiński wiolonczela barokowa

Lilianna Stawarz pozytyw

Baroque Warsaw Voices

soprany

Helena Jurkowska

Karolina Lorenc

Anastazja Marusiak

Daria Ovannisian

tenory

Oleksandr Ivanyk

Andrzej Marusiak (solo)

Oleksandr Semko

Karol Świerczyński

alty

Dominika Kazimierska (solo)

Taisa Moroz

Maja Ścioch

Maja Zalewska

basy

Miłosz Dryja

Wiktor Gniazdowski (solo)

Marcin Koźbiat

Piotr Krawczykewicz

Józef Tryburcy

Robert Lawrence dyrygent

Heinrich Schütz – *Herr, auf dich traue ich*

Panie, do Ciebie się uciekam, niech nigdy nie doznam zawodu.
Wybaw mnie, wybaw mnie w Twojej sprawiedliwości i ocal mnie.
Skłoń ku mnie ucho i pomóż mi.
Bądź dla mnie mocnym oparciem, warownią, abym mógł się schronić,
ponieważ obiecałeś mi ocalenie. (Psalm 31)

Johann Bach – *Unser Leben ist ein Schatten auf erden*

1. Nasze życie jest cieniem na ziemi.
2. Wiem dobrze, że nasze życie jest jak mgła,
bo w każdej chwili otacza nas tutaj śmierć.
Jeśli więc przyjdzie po mnie dzisiaj,
nie opuszczę mego Jezusa!
Kiedy umrę, porzucę trudy świata,
by odpocząć w pełnej radości,
i wiem, że w ciemnym grobie
Jezus będzie moim jasnym światłem.
Nie opuszczę mego Jezusa!
3. Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem.
Kto we Mnie wierzy,
choćby i umarł, żyć będzie.
Każdy, kto żyje i wierzy we Mnie,
nie umrze na wieki.
4. Jak Ty powstałeś z martwych,
tak ja nie pozostanę w grobie;
Twoja śmierć jest moim największym pocieszeniem.
Odhodzi strach śmiertelny,
bo tam, gdzie jesteś Ty, i ja przychodzę.
Na zawsze chcę zamieszkać z Tobą,
dlatego idę tam z radością.
5. Ach, jak ulotne, ach, jak marne jest ludzkie życie!
Jak mgła się pojawia i zaraz jak mgła znika.
Takie jest nasze życie, patrz!
Ach, jak marne, ach, jak ulotne są ludzkie sprawy!

Wszystko, wszystko, co widzimy, musi zginąć i przeminie.
Kto się boi Boga, będzie trwał na wieki.

6. Ach, Panie, naucz nas, że wszyscy jesteśmy śmiertelni.
Nie możemy tutaj pozostać, wszyscy musimy odejść.
Mądrzy, bogaci, młodzi, starzy czy piękni,
wszyscy muszą odejść.

Dieterich Buxtehude - *Der Herr ist mit mir*

Pan jest ze mną, kogo mam się lękać?
Pan jest ze mną, aby mi pomóc,
Przed kim więc miałbym się trwożyć?
Zobaczę moją radość w oczach nieprzyjaciół moich. Alleluja! (Psalm 27)

Johann Sebastian Bach - *Lobet den Herrn, alle Heiden*

Chwalcie Pana, wszystkie narody, wystawiajcie Go, wszystkie ludy,
bo Jego łaska i prawda panują nad nami na wieczność. Alleluja! (Psalm 117)

Dyrygent, wokalista i pedagog, absolwent Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie (obecnie Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina) w klasie dyrygentury chóralnej prof. Antoniego Szalińskiego (dyplom z wyróżnieniem w 1992 roku), artysta Chóru Filharmonii Narodowej, dyrygent chórukameralnego Baroque Warsaw Voices oraz Chóru Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. F. Chopina. Jako wokalista współpracował z Warszawską Operą Kameralną, a także z czołowymi polskimi zespołami muzyki dawnej, m.in. Cantus Firmus, Concerto Polacco, Ars Nova, Il Canto. Uczestniczył w międzynarodowych kursach mistrzowskich, kształcąc się pod kierunkiem wybitnych specjalistów, takich jak: Jessica Cash, Evelyn Tubb, Howard Arman, Michael Fields, Andrew King, Philip Lawson, Jonathan Wainwright, czy słynny brytyjski zespół wokalny The King's Singers. W latach 1993–2018 Robert Lawrence był kierownikiem artystycznym kameralnego zespołu wokalnego Favola in Musica., który tworzyli profesjonalni wokaliści zainteresowani stylowym wykonawstwem muzyki renesansu. Zespół koncertował w całym kraju i za granicą, zdobywając sympatię publiczności oraz pochlebne recenzje fachowej krytyki muzycznej. Był gościem wielu festiwali, takich jak: Festiwal Kultury Polskiej w Luksemburgu, Festiwal Muzyki Dawnej na Zamku Królewskim w Warszawie, Festiwal Dawnego Tańca i Muzyki w Sandomierzu, Maj z Muzyką Dawną we Wrocławiu, Międzynarodowe Dni Muzyki Chóralnej w Lublinie, Letnie Koncerty Muzyki Wokalne Varmia Gaudet et Cantat w Ramsowie, czy festiwale muzyki kameralnej i organowej w Słupsku i Pasymiu. Zespół uczestniczył także aktywnie w życiu kulturalnym stolicy, biorąc udział w wielu projektach koncertowych (m.in. Koncerty u Burbachów, Letni Festiwal Nowego Miasta, Muzyka u Benonitów, Muzyka w Lapidarium, Koniec wieku – muzyka i obraz w Muzeum Narodowym, Ogród – forma – symbol – marzenie na Zamku Królewskim, Interpretacje Muzyki Chóralnej na UMFC, Kultura.uw na Uniwersytecie Warszawskim). Od 1995 roku Robert Lawrence jest dyrygentem Chóru Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Pod jego kierunkiem chór występował na wielu festiwalach w Polsce i za granicą, zdobywając liczne nagrody. Z zespołem tym dokonał wielu prawykonania utworów znanych polskich kompozytorów, takich jak: Marian Sawa, Alicja Gronau, Edward Sielicki, Stanisław Szczyciński, Rafał Stradomski, Piotr Grinholc. W latach 2011–2016 Robert Lawrence był dyrygentem chóru kameral-

nego Collegium Vocale Bednarska, który powstał z myślą o stylowym wykonawstwie dawnej muzyki wokalne w współpracy z orkiestrą barokową Collegium Musicum Bednarska oraz Sekcją Klawesynu, Organów i Muzyki Dawnej ZPSM im. F. Chopina w Warszawie. Za działalność dyrygencką Robert Lawrence otrzymał liczne nagrody i wyróżnienia, w tym czterokrotnie Nagrodę Katedry Dyrygentury Chóralnej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, a także indywidualne Wyróżnienie Studentów Specjalności Dyrygentura Chóralna „Za odważny wybór ambitnego repertuaru”. Dwukrotnie został uhonorowany Nagrodą Indywidualną I Stopnia Centrum Edukacji Artystycznej za szczególny wkład w rozwój edukacji artystycznej w Polsce. W 2022 roku Robert Lawrence uzyskał stopień doktora sztuki na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, a jego rozprawa zatytułowana Zagadnienia wykonawcze kantat Johanna Sebastiana Bacha w aspekcie walorów dydaktycznych (promotor: prof. dr hab. Krzysztof Kusiel-Moroz) otrzymała entuzjastyczne recenzje uznanych autorytetów w dziedzinie chóralistyki, jak i specjalistów w dziedzinie wykonawstwa muzyki dawnej. W tym samym roku został wpisany na listę ekspertów MEN w zakresie działalności artystycznej do spraw awansu zawodowego nauczycieli. Od trzech lat jest dyrektorem artystycznym Festiwalu Muzyki Kameralnej w Urlach.

Przygotowanie klawesynu: mgr Weronika Janyst

Realizacja nagrania audio: Zuzanna Wawro, Filip Roszkowski

Opieka dydaktyczna: ad. dr Joanna Szczepańska-Antosik

Obsługa sceny: Piotr Kosiński, Jakub Osmański, Barys Halunou

Realizacja świateł: Grzegorz Pawlak

Zapraszamy na następujące wydarzenia:

STYCZEŃ 2025

- 12** KONCERT KOLEĐOWY
Interpretacje Muzyki Chóralnej
- 13** NASI LAUREACI
- 15** GOŚCIE BIG BANDU
- 17** CZAR PIEŚNI DZIECIĘCYCH
- 19** #ELEKTROFONIA

**Szczegółowe informacje o koncertach dostępne w folderze koncertowym
oraz na stronie internetowej Uczelni**

Bilety na koncerty do uzyskania:

- w księgarni Chopin University Press
(pon. 16:00-20:00, wt. 12:00-16:00, śr. 16:00-20:00, czw. 12:00-16:00, pt. 12:00-16:00),
- w biletomacie w hallu wejściowym UMFC,
- online w serwisie Bilety24.

Dystrybucja z wyprzedzeniem 2 tygodni, bez możliwości rezerwacji.

BIURO KONCERTOWE UMFC

(22) 2789 235, biuro.koncertowe@chopin.edu.pl

facebook.com/UMFChopin

Opracowanie programu: Biuro Koncertowe